Trægulve

Oliebehandling

TRÆ Information

TRÆfakta

08

Trægulve – oliebehandling

Branchevejledningen omhandler metoder til oliebehandling af trægulve baseret på hærdende olietyper. Den er udviklet i samarbejde med leverandører og gulvlæggere.

Retningslinjerne er vejledende og kan bruges som grundlag for planlægning og vurdering af olieringsarbejde på trægulve.

Instruktionerne er generelle og erstatter ikke leverandørens vejledninger for oliebehandling.

TRÆfakta 08
Grafisk revideret, januar 2019
Manuskript: Træinformation
Copyright ©Træinformation 2019
ISBN 978 87 90856 43 4

Oliebehandling

Oliebehandling kan udføres på løvtræsgulve af europæiske og nordamerikansk oprindelse, f.eks. eg og ask. Behandlingen kan udføres med enten en klar olie, som fremhæver og bevarer træets naturlige farve, eller med hvidpigmenteret olie, der fremhæver og bibeholder de lyse træarters hvidlige udseende. De hvidpigmenterede olier leveres i flere toner afhængig af leverandør og behov.

Oliebehandling er ofte den eneste anvendelige behandling på tropiske træarter på grund af træarternes naturlige olieindhold. Normalt skal der altid anvendes en klar olie, som fremhæver træets struktur og giver træet en lidt mørkere tone afhængig af olietypen og eventuelt tilsat farvepigment.

Oliering af nåletræsgulve, f.eks. fyr og douglas, sker primært som en forsegling i forbindelse med lud- og sæbebehandlede gulve, se *TRÆfakta 09 Trægulve – ludbehandling*.

Før behandling anbefales det at rådføre sig med gulvleverandøren for valg af den rette olietype og farve, samt i *TRÆ 63 Trægulve – Valg og vedligeholdelse*.

Trægulve leveres enten olieret fra fabrik eller ubehandlet med henblik på slibning og oliebehandling efter at gulvet er lagt.

Forudsætninger
Bygningen skal være lukket, tør, opvarmet og fri for byggefugt. Rumtemperaturen skal være mellem 18 og 25 °C. Luftfugtigheden skal være mellem 30 og 65 % RF, dog bedst ca. 50 %. Træfugtigheden bør højst være 12 % for nåletræsgulve og 8-10 % for løvtrægulve, se også afsnittet *Egetræsgulve*.

Gulvet skal være rent, tørt og fri for støv, voks, fedt, polish mv. Lakerede eller sæbebehandlede gulve skal afslibes til rent træ før oliering. Ældre olierede gulve skal ved renovering afrenses med trærens eller afslibes. Før oliering skal olien omrystes/omrøres, så den er helt jævn, og det bør gentages i forbindelse med olieringen. Det gælder især for hvidpigmenterede olier for at sikre en jævn fordeling af pigmenterne i olien. Oliering skal undgås på solbeskinnede gulvarealer.

Gulvvarme
Før oliebehandling skal gulvvarmen være slukket og overfladetemperaturen må ikke være højere end 20 °C.

Egetræsgulve
Nogle leverandører tilråder opfugtning af egetræsgulve før oliering for at forbedre optagelsen af olie, samt en omhyggelig oliering til fuld mætning af overfladen for at sikre mod garvesyremisfarvning i brugsperioden. Følg derfor leverandørens anvisning for oliebehandling af egetræsgulve.

Fabriksolierede gulve
Er gulvet fabriksolieret bør leverandørens anvisning for ibrugtagning og vedligeholdelse af gulvet altid følges.

Efter lægning af gulvet, og inden en eventuel slutbehandling bør gulvet afdækkes, hvis der er behov for færdsel eller arbejde i rummet, se afsnittet *Midlertidig afdækning*.

Normalt tilrådes det før ibrugtagning at slutbehandle gulvet med et olieplejemiddel eller en tynd oliering og polering med bomuldsklud på polermaskine indtil gulvet er mættet. Gulvet skal støvsuges omhyggeligt, renses med trærens eller finslibes før slutbehandling med olie. Metoden for slutbehandling fremgår af leverandørens anvisning. Slutbehandling bør foretages umiddelbart før ibrugtagning.

Ubehandlede gulve
Efter lægning af ubehandlede gulve kan der forekomme mindre niveauforskelle mellem de enkelte brædder/stave. Gulvet skal derfor

slibes til plan flade før oliering, og slibningen skal altid ske i bræddernes længderetning. Kanter, hjørne og tilslutning mod rør og gennemføringer slibes med kantsliber i kombination med f.eks. en deltasliber, se *TRÆfakta 10 Trægulve – afslibning*.

Grundbehandlingen består af 2 lag olie, der påføres vådt i vådt med ca. 30 minutters mellemrum til mætning af træoverfladen. Gulvet poleres efter ca. 30 minutter med polermaskine påsat bomuldsklud. Poleringen skal ske, inden olien tørrer på overfladen, og indtil gulvet fremstår mættet og ensartet silkemat.

Færdigoliering kan tidligst foretages 24-36 timer senere, når olien er hærdet. I dette tidsrum må gulvet ikke betrædes og skal om nødvendig afdækkes, hvis der er behov for færdsel eller arbejde i rummet, se afsnittet Midlertidig afdækning.

Før færdigoliering slibes gulvet med polermaskine påsat grøn eller sort polerrondel, og gulvet støvsuges omhyggeligt. Færdigolieringen består af 1 lag olie, der påføres med polermaskine påsat en oliemættet bomuldsklud, indtil gulvet er mættet.

Gulvet poleres efter ca. 30 minutter, og inden olien tørrer på overfladen, med polermaskine påsat en bomuldsklud indtil gulvet fremstår mættet og ensartet silkemat.

Gulvet skal tørre i mindst 24-36 timer og opnår først sin slidstyrke efter 3 døgn.

Midlertidig afdækning
Midlertidig afdækning bør så vidt muligt undgås. Er der behov for færdsel eller arbejde i rummet efter grundolieringen eller færdigbehandling kan der etableres en midlertidig afdækning med et diffusionsåbent materiale, f.eks. gulvpap og træfiberplader, men tidligst 1-2 døgn efter slutpolering.

Gulvpappen skal tapes og foldes op ad fodlister/vægge for at undgå, at snavs trænger ned under afdækningen. Afdækningen må ikke tapes til det olierede gulv, da det afsætter mærker på overfladen. Afdækning bør efterses og løftes for eventuel fjernelse af snavs i afdækningsperioden. Ved længere tids afdækning vil der være risiko for skader og pletdannelser i olieringen, der kan nødvendiggøre en fornyet færdigbehandling.

Udrustning
Olien kan påføres med korthåret rulle, applikator eller polermaskine med hvid polerrondel (ca. 150 o/min).

Til polering af tør olie kan anvendes polermaskine (150-300 o/min). Det anbefales at anvende et højt rondeltryk svarende til en maskinvægt på 35-50 kg.

Overskydende olie fjernes med fnugfrie bomuldsklude, bedst på polerrondel.

Værnemidler
Påføring bør ske i velventilerede lokaler, og der skal anvendes handsker og åndedrætsværn iht. Arbejdstilsynets anvisninger for den anvendte olietype, se MAL-kode på emballagen samt yderligere informationer om miljøforhold og mærkningsregler i *TRÆ 57 Træbeskyttelse.*

Brandrisiko
Der er altid en brandrisiko i forbindelse med oliering. Alle olieklude og påføringsruller kan selvantænde og bør derfor opbevares i vand i mindst 24 timer eller brændes efter brug. Selv polerskiver kan selvantænde. Al rygning under oliering bør ikke forekomme.

Vedligeholdelse
Vedligeholdelse af nye olierede gulve bør påbegyndes umiddelbart efter, at de er taget i brug og senest 1. måned efter aflevering for at sikre en fortsat oliemætning af overfladen.

Det anbefales at udarbejde en vedligeholdelsesplan for at sikre at oliebehandlingen vedligeholdes i tide i forhold til belastning og slid på gulvet.

Første vedligeholdende oliebehandling bør ofte foretages umiddelbart efter indflytning, eventuelt i forbindelse med opretning af fysiske skader på gulvet. Skader på oliebehandlede gulve forekommer ofte i forbindelse med indflytning i form af slid, fysiske skader, snavs eller opfugtning fra vådt fodtøj, og bør udbedres før ibrugtagning.

Skader ved indflytning kan med fordel forebygges med partielle afdækninger, især ved indgangspartier.

Denne vejledning, *TRÆfakta 08, Trægulve – oliebehandling,* indgår i en serie af branchevejledninger, som udarbejdes i et fagligt forum for trægulve under fællesmærket TRÆgulve.

Det faglige forum for trægulve er et samarbejde mellem ledende gulvproducenter, gulvleverandører og brancheorganisationer med det formål, at videreudvikle den faglige viden om anvendelse, lægning og vedligeholdelse af trægulve, og at fremme kvaliteten og anvendelsen af træbaserede gulve.

Bag det faglige forum for trægulve står Boen Danmark, Kronospan ApS, Danadeco-Everfloor A/S, Dansk Byggeri Træsektionen, Dansk Byggeri Gulvbranchen, Dinesen, Hørning Parket A/S, Junckers Industrier A/S, Kährs, Knudsen Kilen A/S, Moelven Danmark A/S, Moland Byggevarer A/S, Oscon ApS, Tarkett A/S, Timberman Denmark A/S og Træinformation.

Træinformation er sekretariat for samarbejdet og branchevejledningerne indgår i TRÆfakta-serien, som en videreudbygning af branchestandarderne i håndbøgerne *TRÆ 63, Trægulve – Valg og vedligeholdelse* og *TRÆ 64, Trægulve – Lægning.*

TRÆ Information